

Fra: Hauges Tore [TOH@fmnt.no]

Sendt: 2. januar 2007 11:06

Til: Postmottak KD

Emne: Endringer i friskoleloven. Høring. Frist 2. januar 07

Her kommer svar fra Fylkesmannen i Nord- Trøndelag.

Mvh.

Tore haugens, rådgiver.

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep

0032 Oslo

Høring- forslag til endringer i friskoleloven

Fylkesmannen i Nord- Trøndelag viser til brev datert 10.10.2006.

Fylkesmannen har kommentert følgende endringsforslag:

- Lovens tittel
- Lovens virkeområde
- Godkjenning med rett til tilskudd
- Videregående skoler som gir yrkesrettet opplæring som ikke blir gitt ved videregående offentlige skoler
- Krav til skolens drift
- Krav til innhold og vurdering
- Inntak av voksne
- Organisering av elever i grupper
- Offentlige tilskudd og skolepenger
- Krav til regnskapsføring, rapportering mv.
- Tilsyn og sanksjoner

Ad lovens tittel

Lov om frittstående skoler endres til Lov om private skoler med rett til statstilskudd (privatskolelova).

Fylkesmannen støtter forslaget til lovendring, med de begrunnelser som er anført.

Ad lovens virkeområde

Opplæring etter denne loven skal foregå på skolen. Det presiseres at loven ikke gjelder

fjernundervisning og kjøp av tjenester.

Fylkesmannen støtter forslaget om presisering i loven på dette punktet.

Ad godkjenning med rett til tilskudd

Sommeren 06 ble adgangen til å godkjenne nye skoler opphevet. Målet var å bremse veksten i antall nye skoler.

Regjeringen mener at skolene må kunne gi elevene jevn god opplæring og skolene må dokumentere at de skal ha og har et særskilt grunnlag:

- religiøst grunnlag
- anerkjent pedagogisk retning (utprøvd pedagogikk, omtalt og relativt utbredt)
- norske skoler i utlandet
- særskilt tilrettelagt videregående opplæring i kombinasjon med toppidrett
- særskilt tilrettelagt opplæring for funksjonshemmede

Det er ikke uten videre åpenbart hvilke konsekvenser etablering av private skoler har for den offentlige skolen.

Fylkesmannen legger til grunn at det har vært og er bred politisk enighet i Norge om at det skal satses på en sterk offentlig skole. Skolen skal ta hensyn til den enkelte eleven, uavhengig av sosial og kulturell bakgrunn, evner og verdigrunnlag. Det er også bred enighet om at utdanningssystemet åpner for at et mindretall som ønsker at barna skal gå på en annen skole, skal ha anledning til det. Det er derimot uenighet om graden av restriksjoner mht. til å regulere adgangen for å kunne etablere private skoler som et alternativ til den offentlige skolen. Hensynene bak å beholde en sterk og inkluderende offentlig skole på den ene siden, og hensynet til individets rett til selv å kunne velge en alternativ opplæring står mot hverandre. I dette lovforslaget har regjeringen foretatt denne avveilingen.

For Nord-Trøndelag og for landet som helhet, er Fylkesmannen av den mening at en ukontrollert vekst i nyetablering av private skoler, trolig vil føre til en svekket offentlig enhetsskole. Vi viser til at mindre økonomiske ressurser vil bli stilt til disposisjon for den offentlige skolen. I tillegg kan mindre offentlige skoler oppleve at elevtallet blir så lavt at det blir vanskelig å gjennomføre opplæringen slik Kunnskapsløftet legger opp til. Det kan etter vår mening også på et faglig grunnlag argumenteres for negative konsekvenser for elever som mottar sitt opplæringstilbud i private skoler. Det gjelder uavhengig av det rent skolefaglige tilbud som skolen er i stand til å gi. Vi tenker på skolen som en arena for å bygge fellesskap, redusere forskjeller og øve elevene i en sosial sammenheng til å møte et mangfoldig og flerkulturelt samfunn.

Etter en samlet vurdering finner Fylkesmannen å støtte lovforslaget på dette punktet. Vi mener at forslaget tar hensyn til at det både er mulig å satse på en sterk offentlig

skole, og i stor nok grad ivaretar individets rett til å kunne velge en alternativ opplæring.

Vi er videre av den mening at et eierskifte må godkjennes av departementet. Det begrunnes i at en slik godkjenning kan bedre sikre at de krav som er satt i loven for å sikre elevene en jevn god opplæring, og de krav som er satt til økonomisk styring, regnskap og rapportering overholdes.

Ad videregående skoler som gir yrkesrettet opplæring som ikke blir gitt ved videregående offentlige skoler (Dagens kapittel 6A)

I forslaget beholdes dagens regler i 3 år, så blir de opphevet. (Ingen nye godkjenninger i denne perioden). Mange av 6A- skolene gir et utdanningstilbud som nå dekkes innenfor ordinære studieprogram (reiseliv, dans, design, formgivning). De skoler som nå er godkjent må innen 3 år innrette seg etter bestemmelsene i fagskoleloven eller ny privatskolelov.

Fylkesmannen støtter i hovedsak forslaget. Vi mener at 3- årsfristen ikke bør være absolutt. Loven bør hjemle en adgang til dispensasjon, med for eksempel et ekstra år.

Ad krav til skolens drift

I dagens lov er det ikke satt krav til egenkapital ved oppstart. Det er ikke angitt et minimum for antall elever.

Forslaget innebærer at skolene har et forbud mot å drive annet enn skoledrift. Annen virksomhet må etableres som et eget rettssubjekt.

Fylkesmannen støtter forslaget mot et forbud om å drive med annet enn skoledrift. Det vil bedre sikre at offentlige midler og foreldrebetaling kommer elevene til gode.

Det foreslås at krav til egenkapital ved oppstart må utgjøre 100.000 kroner.

Videre foreslås det at det minimum må være 20 elever tre år på rad. (mulig disp. der urimelig, e.g. der kan dokumentere vil bli nok elever).

Fylkesmannen støtter kravet til minimum antall elever. Erfaringsvis vil skoler med få elever ikke ha økonomi til å ansette personell som fyller lovens kompetansekrav. Vi mener at en skole også trenger å ha et visst antall elever for å kunne oppfylle formålene med loven, jf. § 1-1 i forslaget.

Ad inntak av voksne

Opplæringsloven prioriterer rettighets elever foran de uten rett. Etter forslaget vil det ikke være anledning til å ta inn voksne uten rett til videregående opplæring. Dette vil gjelde også de skolene som i dag har en slik rett.

Fylkesmannen ser at forslaget har gode grunner for seg, Vi mener likevel at det bør vurderes å videreføre ordningen med adgang til å ta inn voksne uten rett for de skolene som har adgang til det i dag. Vi baserer dette på de erfaringene som Aglo videregående skole i vårt fylke har med denne elevgruppen, og den hjelp og tilrettelegging skolen har klart å tilby disse, både mht. opplæring, yrkesformidling og

samarbeide med andre involverte hjelpeinstanser.

Ad organisering av elevene i grupper

Elevene i en privatskole bør ha samme rett som elever i en offentlig skole til å tilhøre en pedagogisk forsvarlig gruppe. Fylkesmannen tilrår at retten lovfestes.

Ad offentlige tilskudd og skolepenger

Etter lovforslaget vil det være et klart forbud mot overføring av midler til eier eller deres nærstående. **Fylkesmannen mener at det i tillegg må fremgå at det er forbudt med utlån generelt av skolens midler.**

Ad krav til regnskapsføring, rapportering m.m.

Fylkesmannen støtter forslaget om bruk av forskriftshjemmel i ny § 7-1 i loven vedrørende rapportering. Vi mener at det også må fremgå tydelig at skolene har et rapporteringskrav mht. elevtelling og innsending av årsregnskap. Vår erfaring er at vi må etterspørre dette hvert år.

Tilsyn og sanksjoner

Fylkesmannen støtter forslaget om at departementet skal ha adgang til å vedta sanksjoner etter privatskoleloven der skolen bryter andre lover og forskrifter.

Med hilsen

Inger Lise Gjørv
Fylkesmann

Eln Karin Dieset

Saksbehandlers telefon: 74 16 83 84